

**ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ
ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ 2016
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ**

A.

Στο κείμενο περιγράφονται οι θετικές επιδράσεις από την εγκατάσταση των μεταναστών σε μια ξένη για αυτούς χώρα. Αρχικά, η συγγραφέας αναφέρει πως οποιοσδήποτε έρχεται σε μια χώρα δεν ξεκινά από το μηδέν, αντίθετα όλοι μεταφέρουν τον πολιτισμό, τις συνήθειες και τα ήθη τους. Στη συνέχεια, υπογραμμίζει το γεγονός ότι η συνύπαρξη των μεταναστών με τους γηγενείς κατοίκους μιας χώρας είναι κάτι θετικό, αφού εμπλουτίζει την πείρα των μεν και των δε, ενώ ο ερχομός τους καταργεί την απομόνωση, αφού εισάγονται στην καθημερινότητα ενός λαού. Επίσης, ισχυρίζεται πως μαθαίνουν όλοι να σέβονται το διαφορετικό, ενώ καλλιεργείται μια συνείδηση ελευθερίας. Ολοκληρώνοντας το συλλογισμό της η συγγραφέας συμπεραίνει ότι οι άνθρωποι απομυθοποιούνται και μαζί καταρρέουν και οι ρατσιστικές αντιλήψεις και προκαταλήψεις.

(118 λέξεις)

B.1.

Η συνύπαρξη με τον «ξένο» αποκαλύπτει διαφορετικούς κόσμους, δηλαδή άλλους τρόπους ζωής, κι έτσι καταλύει την επαρχιώτικη νοοτροπία της απομόνωσης. Η καθημερινή επαφή με διαφορετικά ήθη και έθιμα, με διαφορετικούς πολιτισμούς και νοοτροπίες που απέχουν αρκετά από τις δικές μας μπορεί να διευρύνει τους ορίζοντές μας. Μας κάνει να νιώθουμε κομμάτι μιας παγκόσμιας κοινότητας, με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που μπορεί αυτή να διαθέτει. Για παράδειγμα, η επικοινωνία μας με ευρωπαϊκούς και ασιατικούς λαούς μάς επιτρέπει να διαπιστώσουμε πως ο δικός μας πολιτισμός έχει δεχθεί σημαντικές επιρροές και από τη Δύση και από την Ανατολή. Η αποδοχή, λοιπόν, του διαφορετικού μας ανοίγει νέους ορίζοντες, μας βγάζει από τη «μοναξιά» μας.

B.2.

Η τρίτη παράγραφος του κειμένου αναπτύσσεται με **συνδυασμό μεθόδων**.
Πιο συγκεκριμένα:

Με αιτιολόγηση: η θεματική πρόταση («Η συνύπαρξη ... της απομόνωσης») είναι διατυπωμένη έτσι, ώστε να προκαλεί στον αναγνώστη

το ερώτημα «γιατί». Στη συνέχεια της παραγράφου («Ο μετανάστης ... του κόσμου») έρχεται η απάντηση σε αυτή την ερώτηση, αιτιολογώντας το γιατί η συνύπαρξη με άλλους λαούς αποκαλύπτει καινούρια στοιχεία. **Με παραδείγματα:** «Άλλα ντυσίματα ... σεβόμαστε». Η συγγραφέας χρησιμοποιεί παραδείγματα, προκειμένου να στηρίξει και να επιβεβαιώσει την άποψη που διατυπώνει στη θεματική πρόταση.

B.3.

Μέσα στο κείμενο συναντάμε αρκετές λέξεις μέσα σε εισαγωγικά. Με τον τρόπο αυτό η συγγραφέας δίνει έμφαση στα σημεία που τα χρησιμοποιεί. Προσδίδει αμεσότητα στο λόγο και στο ύφος. Χρησιμοποιεί αρκετά το μεταφορικό λόγο («μόνοι κι άδαιοι», «ομιλούντα»), ενώ σε κάποια σημεία αφήνει να διαφανεί μια αίσθηση ειρωνείας («αλλοεθνής», «αλλόθρησκος»), ενισχύοντας έτσι το συλλογισμό της. Τέλος, αρκετές από τις λέξεις που βρίσκονται μέσα σε εισαγωγικά, μεταφέρονται αυτούσιες («γείτονας», «συνάδελφος»), έτσι όπως χρησιμοποιούνται από διάφορες ομάδες στην καθημερινότητά τους.

B.4.α.

συγκρότησαν: διαμόρφωσαν, δημιούργησαν, σχημάτισαν

εγωιστικό: εγωκεντρικό, εγωπαθές, ατομικιστικό

ντόπιους: εγχώριους, τοπικούς, γηγενείς, αυτόχθονες

συναναστροφής: παρέας, συντροφιάς, συγχρωτισμού

χειροπιαστό: απτό

B.4.β.

έντονα: αμυδρά, ήπια

πλαταίνει: στενεύει

απόμακρο: κοντινό, φιλικό (ανάλογα τη σημασία του)

επέκτείνεται: περιορίζεται

παύει: ξεκινά

B.5.

Επίκληση στη λογική με επιχείρημα και τεκμήρια.

Επιχείρημα: έχουμε ένα συλλογισμό

1η προκειμένη: «Ο «ξένος»...υποφέρει»

2η προκειμένη: «Παύει ... βιοπάλης»

Συμπέρασμα: η πρόταση κατακλείδα

Τεκμήρια: τα παραδείγματα που διατυπώνονται σε ολόκληρη την παράγραφο (ξένος, γείτονας, συνάδελφος).

[**Σημείωση:** στην προκειμένη περίπτωση αποδεκτή θα ήταν και η απάντηση ότι η συγγραφέας χρησιμοποιεί και επίκληση στο συναίσθημα. Οι συναισθηματικά φορτισμένες λέξεις που χρησιμοποιούνται διαμορφώνουν μια συλλογιστική πορεία, ενώ η χρήση των εισαγωγικών (ειρωνεία, έμφαση) μας επιτρέπουν να επιχειρηματολογήσουμε υπέρ της επίκλησης στην αυθεντία. Παρόλα αυτά, η επίκληση στη λογική εδώ είναι κυρίαρχη]

Γ.

Κειμενικό είδος: ομιλία. Επομένως, απαιτείται προσφώνηση και επιφώνηση στην αρχή και στο τέλος του κειμένου αντίστοιχα.

Επικοινωνιακή περίσταση: ομιλία σε εκδήλωση την οποία διοργανώνει ο Δήμος.

Ρηματικά πρόσωπα: α' και γ' ενικό και πληθυντικό.

Ύφος: απλό, αλλά και επίσημο, εξαιτίας της σοβαρότητας του θέματος.

Το ακροατήριό μας θα είναι οι συμμαθητές μας, επομένως μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε πιο λιτό λόγο, πιο άμεσο. Η γλώσσα μας θα πρέπει να είναι ζωντανή.

Ενδεικτικός Πρόλογος

Αξιότιμε κύριε Δήμαρχε
Αγαπητοί παρευρισκόμενοι και παρευρισκόμενες,
Με αφορμή την εκδήλωση που διοργανώνει ο Δήμος μας με θέμα τους Πρόσφυγες και τους Μετανάστες και εκπροσωπώντας το μαθητικό μας συμβούλιο θα ήθελα να αναδείξω τους λόγους για τους οποίους ένα πολιτισμένο κοινωνικό σύνολο, σαν τη δική μας κοινωνία, θα πρέπει να αντικρούει στερεότυπα και προκαταλήψεις σε βάρος των μεταναστών. Αντίθετα, θα πρέπει να παίρνουμε όλα εκείνα τα μέτρα, προκειμένου να αντικρούσουμε τέτοιες απόψεις. Ταυτόχρονα, θα επιχειρήσω να προτείνω τρόπους, σύμφωνα με τους οποίους όλα εκείνα που θα θέσω μπορούν να επιτευχθούν.

Κύριο μέρος

1^ο ζητούμενο: Γιατί μία πολιτισμένη κοινωνία δεν πρέπει να χαρακτηρίζεται από αντιδραστικές αντιλήψεις και μία σειρά από στερεότυπα σε βάρος των μεταναστών;

Κοινωνικός Τομέας

- ✓ Επικρατεί συνεργασία και ενδυναμώνεται η κοινωνική συνοχή.
- ✓ Μέσω της αλληλεγγύης, προωθείται η αρμονική συμβίωση. Έτσι, προάγεται η κοινωνική ευημερία.
- ✓ Περιορίζεται η εκμετάλλευση ανθρώπων και λαών.
- ✓ Τα άτομα αποδεσμεύονται από ρατσιστικές αντιλήψεις και στερότυπα.
- ✓ Περιορίζονται φαινόμενα κοινωνικής παθογένειας.
- ✓ Εντάσσονται αρμονικά στο κοινωνικό σύνολο οι μετανάστες.

Ηθικός Τομέας

- ✓ Σφυρηλατούνται ηθικές αρχές και ιδανικά, όπως: σεβασμός, αλληλεγγύη, ειλικρίνεια, ανιδιοτέλεια κ.α.

Οικονομικός Τομέας

- ✓ Νέο εργατικό δυναμικό εντάσσεται αρμονικά και ισότιμα πλάι στο ήδη υπάρχον.

Πολιτικός Τομέας

- ✓ Δεν υπάρχουν περιθώρια για λαϊκισμό και πατριδοκαπηλία.
- ✓ Συσφίγγονται οι σχέσεις μεταξύ των μεταναστών και του γηγενούς πληθυσμού.
- ✓ Κατανοούνται καλύτερα, ολόπλευρα οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες στη χώρα τους, αλλά και ο εγχώριος πληθυσμός στη δική τους.
- ✓ Προωθείται η ενότητα της εργατικής τάξης.
- ✓ Κατανοούνται τα βαθύτερα αίτια της προσφυγιάς και της μετανάστευσης.
- ✓ Κατανοείται καλύτερα η ρίζα του προβλήματος, τα αίτια των πολέμων.

Πολιτιστικός Τομέας

- ✓ Οι μετανάστες έρχονται σε επαφή με τον πολιτισμό της κάθε χώρας στην οποία διαμένουν και το αντίστροφο.
- ✓ Εμπλουτίζονται ο πολιτισμός και οι τέχνες.

Διεθνιστικός Τομέας

- ✓ Περιορίζονται τα μίσση και οι ανταγωνισμοί.
- ✓ Αμβλύνονται οι διαφορές μεταξύ κρατών.

2^ο ζητούμενο: Τρόποι με τους οποίους μπορεί να επιτευχθούν τα όσα θα αναφερθούν στο 1^ο ζητούμενο

Είναι δεδομένο ότι τα επόμενα χρόνια το φαινόμενο της μετανάστευσης θα συνεχίσει να υπάρχει, θα οξυνθεί. Και αυτό, διότι τα αίτια του φαινομένου (πόλεμοι, οικονομική κρίση του καπιταλιστικού συστήματος κ.α.) θα προξενούν κύματα μεταναστών και προσφύγων.

Ταυτόχρονα είναι απόλυτα λογικό κάθε άνθρωπος να επιδιώκει να επιζητά το καλύτερο δυνατό για εκείνον και την οικογένειά του.

Οικογένεια:

- ✓ Διαπαιδαγώγηση των μελών της οικογένειας με αξίες και ιδανικά τέτοια που να ακυρώνουν στην πράξη στερεότυπα και προκαταλήψεις.
- ✓ Καλλιέργεια του ανθρωπιστικού αισθήματος.
- ✓ Καταδίκη στην πράξη ρατσιστικών και εθνικιστικών αντιλήψεων.

Εκπαιδευτικό σύστημα

- ✓ Προβολή του φαινομένου μέσα από σεμινάρια, πρωτοβουλίες των εκπαιδευτικών, της ηγεσίας της εκπαίδευσης.
- ✓ Έμπρακτη αλληλεγγύη της εκπαιδευτικής κοινότητας.

Πολιτεία

- ✓ Βελτίωση συνθηκών στις χώρες υποδοχής τους.
- ✓ Τερματισμός των πολεμικών συγκρούσεων.
- ✓ Αλλαγές στη νομοθεσία των κρατών για πιο ομαλή εισαγωγή των μεταναστών στις χώρες προορισμού τους.

MME

- ✓ Προβολή της ρίζας του προβλήματος.
- ✓ Εκπομπές για την ευαισθητοποίηση του πληθυσμού.

Ενδεικτικός Επίλογος

Σε μια σύγχρονη κοινωνία, όπως είναι και η δική μας, δε θα πρέπει να βρίσκουν θέση ξενοφοβικές αντιλήψεις. Άλλωστε, ο πραγματικός ένοχος δεν είναι οι λαοί, αλλά εκείνοι που στρώνουν το έδαφος για τη δημιουργία προσφυγικών και μεταναστευτικών ρευμάτων. Με τη συμβολή όλων μας, κάτι τέτοιο πρέπει και μπορεί να επιτευχθεί.

Σας ευχαριστώ

*(Όπως γίνεται κατανοητό, όλα τα παραπάνω στοιχεία
δε χωρούν σε ένα κείμενο 500 – 600 λέξεων.*

*Είναι ενδεικτικές πληροφορίες, που μπορούν να αξιοποιηθούν,
προκειμένου το περιεχόμενο του κειμένου μας να καλύπτει το θέμα.)*